

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы
муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе
“Зур Мәшләк урта гомуми белем мәктәбе”

«Каралды» Методик берләшмә житәкчесе /Мифтахова Г.Р./ Беркетмә №1 от «25 » август 2023 ел	«Килешенде» Укыту эшләре буенча директор урынбасары /Дильмухаметова Л.Р./ «29 » август 2023 г.	«Расланды» Мәктәп директоры /Степанова Л.А./ Беркетмә №177 от «29 » август 2023 г.
--	--	---

**1 категорияле татар теле һәм әдәбияты укытучысы
Сәхәбетдинова Чулпан Фәйзхан кызының
5 сыйныф өчен
“Театр яктылыкка, нурга илтә”
дәрестән тыш эшчәнлегә буенча эш программасы**

**Педагогик киңәшмә утырышында каралды
Беркетмә № 1 29 август 2023 ел**

2023-2024 уку елы

**“Театр- яктылыкка, нурга илтэ”
дәрестән тыш эшчәнлекнең эш программасы
Аңлатма язуы**

Театр – сәнгатьнең бер төре. Ул үз эченә әдәбият, музыка, бию, сынлы сәнгатьне берләштерә. Сәнгатьле сөйләм формалаштырганда балага белем бирү шартлары гына түгел, ә аларны эшкәртсәгә һәм үзләренә карашын билгеләргә дә мөмкинлек бирә. Моның өчен иң әйбәт чара булып театральләштергән шөгыйльләр тора. Театр иң демократик, яшь үзәнчәлекләренә туры килерлек сәнгать төре. Ул педагогик һәм психологик актуаль проблемаларны хәл итәргә булыша. Алар әхлак тәрбиясе бирергә, коммуникатив шәхес формалаштырырга, күзаллау, фантазия, инициатива, фикер йөртүгә, туган телне яратырга ярдәм итә. Театр сәнгате аша балалар образлар, тавыш, буяу аркылы әйләнә-тирә белән танышалар, зәвык һәм әхлак тәрбиясе алалар. Тормышның көзгесе булган әлеге сәнгать укучыларны яңа хисләр, белемнәр, күнекмәләр белән баатырга, матур әдәбиятка кызыксыну уятырга, сүз байлыгы, сөйләм телен үстерергә ярдәм итә.

Бүгенге көндә үсеп килүче яшь буынны халкыбызның традицияләре үрнәгендә тәрбияләү- мөһим бурычларның берсе. Балага милли горейф-гадәтләр, милли традицияләр никадәр иртәрәк бирелсә, ул шәхес буларак шулкадәр көчле, телен, илен, милләтен сөя белүче булып үсәчәк. Үз телен, милләтен, мәдәниятен белеп, аңа хөрмәт белән карый белүче генә башка милләт вәкилләрен, аларның горейф-гадәтләрен ихтирам итә белә. Туган телне, милли мәдәниятне өйрәнәп һәм янәшә яшәүче башка халыкларның да теленә, мәдәниятенә, милли традицияләренә тирән ихтирам белән карый белүче балалар безнең мәгариф һәм милли мәдәниятне үстерүнең нигез ташын тәшкит итәргә тиеш.

“Театр – яктылыкка, нурга илтэ” дәрестән тыш эшчәнлек укучыларның сәләтләрен ачарга, уй- хыялларын үстерергә мөмкинлек бирә, матурлыкны күрә белергә өйрәтә, ижади эшчәнлекне баета.

Адәм баласы, укучылар хисләр дәрәжәсында яши, әйләнә-тирәдә булган вакыйгаларны йөрәге аша үткәрә. Бүгенге укучыларның күңел түрләренә үтеп кереп, аны уйланырга, нәтижә чыгарырга, сабак алырга ярдәм итүче иң кулай ысулларның берсе театр сәнгате дип уйлыйм. Жәмгыятьтә үз урыннарын табу, тормышның тайгак юлларында абынмау, үз кыйблаларын саклап калу, иң мөһиме камил шәхес тәрбияләү бурычы өстендә эшләү күз алдында тотыла.

Дәрестән тыш эшчәнлек төрле формада үткәрелә. Күбрәк теоретик һәм практик юнәлештә эш башкарыла. Дәрәс-әңгәмә, очрашу, экскурсияләр үткәрү дә күздә тотыла. Төп игътибар балаларның ижади сәләтен үстерүгә, аларны милли җанлы, милли рухлы итеп тәрбияләүгә, сәнгатьле һәм образлы сөйләм формалаштыруга, мөстәкыйль шәхес үстерүгә, әзерләүгә юнәлтелә.

Актер, журналист һөнәрен үзләштерергә теләүчеләр өчен курсның әһәмияте мөһим.

Максаты :

1. Укучыларны татар театр сэнгатен аңларга һәм образларны ижат итәргә өйрәтү.
2. Татар театры тарихы, анын беренче карлыгачлары, беренчел адымнары белән кызыксыну хисләре уяту.
3. Татар театры сэнгатенә мэхәббәт тәрбияләү, әхлак сыйфатлары формалаштыру, киләчәк тормышка әзерләү.
4. Сэнгатъле уку һәм сөйләм күнекмәләрен үстерү.
5. Ижади сәләтләрен үстерү һәм тирәнәйтү.

Бурычлары :

1. Театр сэнгатенең мәгънәсен аңлауларына ирешү.
2. Образларны тормышчан ижат итү серләренә төшендерү.
3. Театрның үткән юлын, аның беренче яралгыларын аңлауларына ирешү.
4. Драма жанрының төрләрен аера алуларын булдыру.
5. Классик әсәрләр сәхнәләштерү.
6. Төрле бәйге-ярышларда, ата-аналар алдында чыгышлар ясау.
7. Сүз сэнгатеннән алган белемнәрен тагы да тирәнәйтү, гомумиләштерү.

Уку елы ахырында укучылар белергә тиеш :

1. Театр сэнгате, аның төп үзенчәлеге.
2. Татар театр сэнгате, аның тәүге адымнары, формалашу чоры, үткән юлы.
3. Милли театрыбыз, аның беренче карлыгачлары (Язучы-драматурглары, артист-актерлары, режиссерлары).
4. Драма жанрлары.
5. Классик драма эсәрләре, классик драматурглар ижаты.
6. Актерлык бурычы, образга керү һәм тоемлап сөйләү.
7. Режиссер күрсәтмәләрен аңлый, үти белү.
8. Мәдәниятне аңлый белүче, ижади талантлы, эхлак сыйфатларына ия кеше булу.

Укучы эшли, башкара белергә тиеш :

1. Театр сэнгатен башка сэнгать төрләреннән аера.
2. Татар театры тарихы, үткән юлы белән таныш.
3. Сэнгатьле сөйли, образга керә.
4. Актерлык талантына ия.
5. Ижади һәм мөстәкыйль, үз киңәшләрен башкаларга да бирә ала.
6. Драма төрләрен аера, классик эсәрләрне аңлый.
7. Сәхнә тормышы белән таныш, башка милләт театрлары белән дә кызыксына.